

ST hermaður í Kroatia heima í summarfrí:

Tað kennist so óvanliga friðarligt

Símun Jákup Højsted er júst komin heim aftur av hermótinum og skal venja seg til friðarliga umhvørvið heima. Hann hevur tó ikki mist hugin, og ætlar sær frameftir at virka innan danska herin

Símun Jákup Højsted er 25 ára gamal klaksvíkingur. Hann er ST hermaður í landspartinum Kraina í Kroatia, sum er 70 km sunnan fyri Zagreb. Har hevur hann verið í fimm mánaðir.

5. juli fer hann aftur til Kraina, har hann skal verða góðan mánað. Síðani verður hann sendur heim til Danmarkar til kanningar.

Skaddir av krígsávum

Sleppur hann gjøgnum ná-areygað, fer hann helst at skriva sáttmála fyri hálvat ára skeið aftrat í krígs-herjaða fyrrverandi Jugo-slavia.

- Hví skalt tú kannast?

- Tað hevur víst seg, at nakrir ungir danir, sum hava verið í ST friðarvarð-veitandi herliðunum í fyrr-verandi Jugoslavia, hava gjørt okkurt ógvusligt, tá teir koma heimaftur, sigur Símun Jákup Højsted.

- Herfyri kom ein ungur hermaður heimaftur til Danmarkar. Genta hansara hevði funnið annan drong, og hermaðurin skeyt hann til deyðis.

Eingin ST hermaður sleppur longur at gera nýggjan sáttmála, fyrr enn hann hevur verið til kan-ningar - bæði sálarliga og líkamliga, fyri at prógva, at krígsstøðan ikki hevur havt skaðiliga ávirkan á hann.

Bardust móti hvørjum øðrum

Símun Jákup Højsted sigur, at tað er eitt sindur buldras-ligt, har hann virkar í lötuni. Hann er í øki, har kroatar og serbar hava búð. Nú eru tað mest hermaðarligar stóðir í økinum.

- Vit búgva í Semja, har 15.000 kroatar búðu áður, og 300 metrar haðani í grannabygdini, hava eini 3.000 - 4.000 serbar búð.

- Áðrenn vit komu hagar, kríggjaðust báðir partar har, og jørðin er full av minum, sum partarnir hava lagt.

- Hóast nakrir bóndur enn búgva í økinum, so tora teir ikki at dyrka jørðina, tí vandin fyri spreingingum er

Hóast hetta kundi verið hermenn á útfærð ein góðan summartag, so er tað ikki veruleikin. Sámal Jákup Højsted saman við tveimum starvsbrøðrum

stór.

- Nú hava tveir bóndur - ein serbi og ein kroati - ruddað sær hvørt sítt øki.

- Tað er so løgið, tí fyri bert fáum mánaðum síðan, hava hesir báðir verið í bardaga móti hvørjum øðrum. Nú tosa teir friðarliga síná-millum, meðan arbeiði verður.

Serbar herða kríggj

Uppgávan hjá Símun Jákup Højsted er m.a. at vera á varðhaldi í einum vaktar-torni.

Seinastu tíðina hevur tað verið ófriðarligt í Kraina landspartinum, tí serbar herða kríggj í lötuni. Teir vilja gera enda á øllum kroatum,

og hervið krígnum, siga teir.

- Annars er fólkíð ógvu-liga fyríkomandi og blítt - bæði serbar, kroatar og muslimar, sigur Símun Jákup.

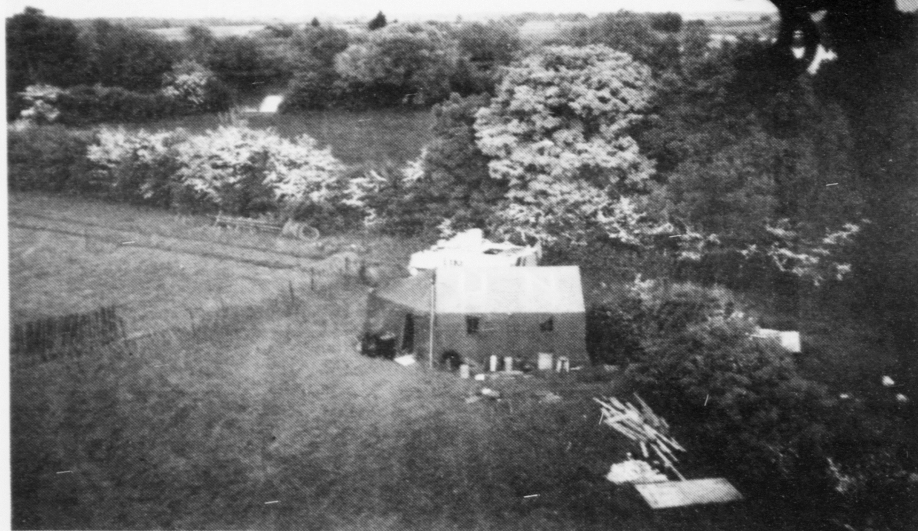
- Alment hava vit ikki loyvi at tosa við fólkíð, men verða vit bjóðaðir inn til ein kaffimunn, so gera vit tað.

- Vit eru sera væl vælkomnir, og tey bórð-reiða við øllum tí góða, sum tey eiga.

- Hvat tosa tit um?

- Tað er mest vanligt prátt, men roynt verður at lokka okkum at siga, hvat hin part-urin í stríðnum ger. Tað svara vit ikki til, og tað vita teir væl.

- Annars havi eg sagt teimum um Føroyar. Ein kroati hevur verið í Íslandi, og hann visti um Føroyar. Annars vita tey einki um umheimin og hava eingi landakort ella tilfíkt.

Henda myndin er tikin úr vaktartorninum, har Sámal Jákup Højsted eygleiðir stríðandi partarnar. Hóast tað sær so friðsælt út, so er vandin á ferð, tí kroatar og serbar berjast í økinum. Fyri kríggj búðu umleið 18.000 serbar og kroatar her, men nú eru herti fáir bóndur efur